

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-05- Nr. SR-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151 2, 3, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 IR 25 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 71 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Teikiame pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) kanceliarijos 2021 m. gegužės 5 ir 7 d. organizuotuose pasitarimuose su suinteresuotomis sporto organizacijomis aptartus gautus pasiūlymus bei Teisės grupės (2021 m. balandžio 29 d. išvada Nr. NV-870) ir Socialinės politikos grupės (2021 m. balandžio 30 d. išvada Nr. NV-878) pateiktas pastabas patikslintą Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 2, 3, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Sporto įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Švietimo įstatymo projektas, toliau kartu – Įstatymų projektai) kartu su Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 2, 3, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektu (toliau – Nutarimo projektas, toliau kartu – Projektai).

Projektai teikiami vykdant Ministrės Pirmininkės pavedimą (įformintą Vyriausybės kanclerio 2021 m. sausio 1 d. rezoliucija Nr. S-145), įgyvendinant Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) valdybos 2021 m. sausio 11 d. sprendimą Nr. SV-S-28 „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimo Nr. KT187-N15/2020 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų, kuriais reguliuojamas tam tikrų programų, fondų arba institucijų finansavimas, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ įgyvendinimo“ (toliau – Seimo valdybos sprendimas), parengti ir iki 2021 m. vasario 10 d. pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus, reikalingus Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimui Nr. KT187-N15/2020 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų, kuriais reguliuojamas tam tikrų programų, fondų arba institucijų finansavimas, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ (toliau – Konstitucinio Teismo nutarimas) įgyvendinti. Taip pat įgyvendinant 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano, patvirtintame Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 4.4 uždavinį „Siekti gausinti aukščiausius Lietuvos sporto pasiekimus“, aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, patvirtintą Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ (toliau – Vyriausybės programos įgyvendinimo planas), priemonės:

1. 1.10.1 priemonę „Patobulinti sporto sistemos stebėseną ir įtvirtinti naują sporto rėmimo modelį, pakeičiant Sporto įstatymą ir įdiegiant reikalingas organizacines ir technines priemones“ – siūlant pakeisti Sporto įstatymo 16 ir 17 straipsniu nustatytą Sporto rėmimo fondo rėmimo fondo modelį, numatant fizinio aktyvumo projektų ir sporto bazių pagerinimo projektų finansavimą.

2. 1.10.2 priemonę „Įsteigti kompetencijų centrą, siekiant teikti metodinę pagalbą sporto šakų federacijoms ir diegti gerojo valdymo principus“ – siūlant diegti gerojo valdymo principus ir papildyti Sporto įstatymo 19 ir 20 straipsnyje įtvirtintus kriterijus (pavyzdžiui, atlikti praėjusių kalendorinių metų finansinių ataskaitų auditą, formuoti nacionalinę rinktinę, vadovaujantis savo patvirtintais ir viešai paskelbtais objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais nacionalinės rinktinės sudarymo kriterijais, sudaryti sporto veiklos sutartis su sportininkais, kurie rengiami įgyvendinant aukšto meistriskumo sporto programas ir (ar) gauna valstybės stipendiją, neskirti valstybės finansavimo aukšto meistriskumo sporto programai, jei ilgiau nei 12 mėnesių Juridinių asmenų registro tvarkytojui nepateikti metinės finansinės atskaitomybės dokumentai arba juridinis asmuo žinybiniam sporto registrai nepateikti duomenys Vyriausybės nustatyta tvarka).

3. 1.10.3 priemonę „Plėsti fiziniam aktyvumui ir aukšto meistriskumo sportininkams rengti reikalingą sporto infrastruktūrą, remiantis aiškiais kriterijais bei sporto registro duomenimis“ – siūlant papildyti Sporto įstatymo 5 straipsnį, įtvirtinant pareigą sporto organizacijoms ir švietimo įstaigoms, ugdančioms ir (ar) rengiančioms sportininkus, teikti duomenis Sporto registrai Vyriausybės nustatyta tvarka.

4. 1.10.9 priemonę „Sukurti tarptautinių aukšto meistriskumo sporto renginių organizavimo Lietuvoje pritraukimo mechanizmą, siekiant atitinkamų sporto šakų atstovavimo jose ir populiarinimo“ – siūlant papildyti Sporto įstatymo 18 straipsnį nauja 6 dalimi ir svarbiausiems, valstybei reikšmingiems, labiausiai garsinantiems Lietuvos vardą, sporto renginiams – pasaulio ir Europos (jaunių, jaunimo ir suaugusiųjų amžiaus, išskyrus veteranų amžiaus, grupių) čempionatų, įtrauktų į tarptautinių sporto šakų federacijų kalendorių – valstybės biudžeto lėšas skirti pateiktiems tarptautinių sporto varžybų projektams.

Pažymėtina, kad Sporto įstatymo projektu siūlomi **pakeitimai yra itin svarbūs** ir svarbu juos priimti 2021 m. liepos 1 d., siekiant:

1) laiku paskelbti 2022 metų kvietimą fizinio aktyvumo projektams ir sporto bazių pagerinimo projektams finansuoti teikti – kvietimą būtų planuojama paskelbti 2021 m. rugsėjo mėn. ir finansavimą projektams skirti iki prasidedant 2022 metams; iki tol turės būti priimti įgyvendinantys teisės aktai;

2) pakeisti aukšto meistriskumo sporto programų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarką, įgyvendinat 2020 m. vasario 5 d. Vyriausybės posėdžio 2020 m. vasario 5 d. (protokolas Nr. 5 16 klausimo 2 punktą) pavedimą Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai iki 2020 m. birželio 1 d. parengti ir pateikti Vyriausybei nutarimo „Dėl Aukšto meistriskumo sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo dėl Aprašo projektas), kuriame būtų numatyti tapatūs valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų aukšto meistriskumo sporto programų kriterijai olimpinio, paralimpinio, regos, klausos ar judėjimo negalią turinčių asmenų nevyriausybiniams sporto organizacijoms ir sporto šakų federacijų įgyvendinamoms aukšto meistriskumo sporto programoms ir įvertinti kiti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės nurodyti teisiniu požiūriu tobulintini aspektai. Pastebėtina, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija Vyriausybei buvo pateikusi 6 Nutarimo dėl Aprašo projekto variantus (2020-02-05 nutarimo projekto TAIS Nr. 19-11748(5), 2020-05-26 nutarimo projekto TAIS Nr. 20-6425(2), 2020-08-28 nutarimo projekto TAIS Nr. 20-11874, 2020-11-10 nutarimo projekto TAIS Nr. 20-11874(2), 2020-12-23 nutarimo projekto TAIS Nr. 20-11874(3), 2021-01-11 nutarimo projekto TAIS Nr. 20-11874(4)) – dėl Vyriausybės kanceliarijos pastabų gausos ir dėl to, kad dėl COVID-19 koronaviruso infekcijos pandemijos buvo nukeltos olimpinės ir paralimpinės žaidynės į 2021 metus, o tai pakeitė įprastai vykstantį 4 metų olimpinį ciklą, buvo priimti tik techniniai pakeitimai, Vyriausybė apsisprendė iš esmės nekeisti finansavimo sistemos 2021 metams (pakeitimai priimti 2021 m. sausio 13 d.). Taip pat Švietimo, mokslo ir sporto ministerija buvo parengusi ir Vyriausybė 2020 m. rugsėjo 16 d. nutarimu Nr. 1005

Seimui pateikė Sporto įstatymo Nr. I-1151 2, 10, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 20 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, tačiau Seimas nusprendė šio įstatymo projekto nesvarstyti.

Taip pat pažymėtina ir tai, kad siekiant padidinti finansavimą aukšto meistriškumo sportui (perkeliant 30 procentų Sporto rėmimo fondui skirtų lėšų), reikės pakeisti ir iki 2021 m. liepos 1 d. priimti Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą – šio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą planuoja parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

Pasiūlymą dėl 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto siūlant 30 procentų Sporto rėmimo fondui skiriamų lėšų skirti aukšto meistriškumo sportui yra užregistravęs ir 41 Seimo narys – 2020 m. gruodžio 17 d. pasiūlymas „Dėl 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5302(2)“. Tokiam siūlomam lėšų perkėlimui pritarta ir Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijos 2021 m. sausio 8 ir 13 d. posėdžiuose.

Sporto įstatymo projektas taip pat parengtas atsižvelgiant į darbo grupės Lietuvos Respublikos sporto įstatymo reglamentavimui tobulinti, sudarytos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. V-124 „Dėl darbo grupės sudarymo“, pateiktus pasiūlymus.

Įstatymų projektų tikslas – patikslinti Lietuvos Respublikos sporto įstatymu ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu nustatytą reglamentavimą, taip pat siekti aiškesnio ir efektyvesnio fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto finansavimo, sportininkų skatinimo padidinant valstybės stipendijas ir išplečiant valstybės stipendijų gavėjų ratą.

Sporto įstatymo projektu siūloma efektyvinti fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto finansavimą (vadovaujantis Sporto įstatymo 17 straipsniu finansavimą skirti tik fiziniam aktyvumui, 18 straipsniu – tik aukšto meistriškumo sportui), padidinti valstybės stipendijas sportininkams, išplėsti valstybės stipendijų gavėjų ratą (Sporto įstatymo 24 straipsnio pakeitimas), patikslinti sąvokas (Sporto įstatymo 2 straipsnio pakeitimas). Konkrečios Įstatymų projektuose siūlomos nustatyti teisinio reguliavimo priemonės apibūdintos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Pagal Vyriausybės kanceliarijos 2021 m. gegužės 5 d. organizuotame pasitarime su suinteresuotomis organizacijomis pagal pateiktus pastebėjimus (raštai pridedami) patikslintos ir suderintos šios Sporto įstatymo projekto nuostatos: aukšto meistriškumo sporto (Sporto įstatymo projekto 1 straipsnyje dėstomo 2 straipsnio 4 dalis), aukšto meistriškumo sporto programos (Sporto įstatymo projekto 1 straipsnyje dėstomo 2 straipsnio 6 dalis) ir aukšto meistriškumo sporto varžybų (Sporto įstatymo projekto 1 straipsnyje dėstomo 2 straipsnio 9 dalis) sąvokos, paliekama Nacionalinės sporto tarybos funkcija svarstyti sporto šakų pripažinimo strateginėmis sporto šakomis kriterijus (Sporto įstatymo projekto 3 straipsnyje dėstomas 7 straipsnis), paliekamas Sporto rėmimo fondo pavadinimas ir švietimo, mokslo ir sporto ministrei pasiūlymus teikianti komisija, pakeičiant jos sudėtį, papildyta fizinio aktyvumo projektų ir sporto bazių pagerinimo projektų bendraisiais vertinimo kriterijais, švietimo, mokslo ir sporto ministrui pavedama nustatyti šių projektų finansavimo proporcijas, specialiuosius vertinimo kriterijus ir detalizuoti bendruosius vertinimo kriterijus (Sporto įstatymo projekto 6 straipsnyje dėstomas 17 straipsnis), teikiant tarptautinių aukšto meistriškumo sporto projektus valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas į tarptautinės sporto šakos federacijos kalendorių įtrauktų aukšto meistriškumo sporto varžybų organizavimas Lietuvoje (vietoje pasaulio ir Europos čempionatų), papildyta tarptautinių sporto varžybų projektų bendraisiais vertinimo kriterijais, švietimo, mokslo ir sporto ministrui pavedama nustatyti specialiuosius vertinimo kriterijus ir detalizuoti bendruosius vertinimo kriterijus (Sporto įstatymo projekto 7 straipsnyje dėstomas 18 straipsnio 6, 7 ir 8 dalys). Papildomai įvertinus Lietuvos antidopingo agentūros 2021 m. gegužės 3 d. raštu Nr. 21-38 pasiūlymus ir darbo tvarka suderinus su Lietuvos antidopingo agentūra, Vyriausybės kanceliarija patikslinta antidopingo taisyklių pažeidimo sąvoka, neatsižvelgtina į pasiūlymą atsisakyti galimybės, atsižvelginat į situaciją, švietimo, mokslo ir sporto ministrui nustatyti bendrojo finansavimo dydį (nuo skirtų valstybės biudžeto lėšų sumos) iš antidopingo agentūros nuosavų ar kitų šaltinių. Etninės kultūros globos

tarybos 2021 m. kovo 1 d. raštu Nr. S-32 pateiktus pasiūlymus sutarta palikti platesnei diskusijai ateityje.

Teikiame paaiškinimus dėl šių Teisės grupės (2021 m. balandžio 29 d. išvada Nr. NV-870) pastabų:

1. Dėl pastabos Nr. 2. 2018 metais priimant Sporto įstatymą apsispręsta nustatyti teisę kreiptis dėl valstybės biudžeto finansavimo sporto projektų įgyvendinimui tik juridiniams asmenims, atsižvelgiant į tai, kad fiziniai asmenys neturi tokios projektų patirties ir galimybių kaip juridiniai asmenys, taip pat jų skaičius galėtų būti neproporcingai didelis, o poveikis ne toks reikšmingas, nes fizinio asmens veiklos dažniausiai yra mažesnio poveikio, taip pat didelė rizika dėl skolų neišieškojimo lyginant su juridiniais asmenimis.

2. Dėl pastabos Nr. 3. Papildoma informacija pateikta Sporto projekto aiškinamajame rašte. Toks siūlymas teikiamas atsižvelgiant į tarptautinę praktiką, taikant gerojo valdymo principus, taip pat atsižvelgiant į irklavimo sporto šakos pasiūlymus, siekiant išspręsti Lietuvoje kylančias problemas dėl šiuo metu galiojančios nuostatos (Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 10 punkto) neveikimo, t. y. tas pats asmuo pareigas gali eiti ir 50 metų ar ilgiau, taip pat neišsprendžia tokios problemos, kai po ilgalaikio vadovo išrinktas naujasis vadovas atsistatydina po kelių mėnesių ir į vadovus vėl gali grįžti prieš tai vadovavęs ilgalaikis vadovas. Tai nelaikytina gerojo valdymo principu. Keliamas reikalavimas nustatyti sporto šakos federacijos valdymo organų narių rotaciją – 4 kadencijas po 2 metus arba 2 kadencijas po 4 metus tam pačiam asmeniui ir 4 metų pertrauka šioms kadencijoms pasibaigus – yra siejamas su gerojo valdymo principais skiriant valstybės biudžeto lėšas aukšto meistriškumo sporto programai. Sporto šakų federacijoms, kurios nesikreipia dėl valstybės biudžeto lėšų, toks reikalavimas nėra keliamas. Kaip pavyzdys pateikiamas Didžiojoje Britanijoje taikomas reglamentavimas, įtvirtintas Sporto reguliavimo kodekse ribojant kadencijas: gali būti: a) 4 kadencijos po 2 metus; b) 2 kadencijos po 4 metus; c) 3 kadencijos po 3 metus (1.13 papunktis); vadovas, kuris vadovavo maksimalų kadencijų skaičių, gali vėl vadovauti organizacijai tik praėjus 4 metams (1.15 papunktis). Tokie ribojimai ir kitos panašios nuostatos užtikrina realią vadovų rotaciją.

3. Dėl dalies pastabos Nr. 5. Siūlytina fizinio aktyvumo projektams, sporto bazių pagerinimo projektams ir tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų projektams bendrojo finansavimo dydį (nuo skirtų valstybės biudžeto lėšų sumos) iš projekto vykdytojo nuosavų ar kitų šaltinių pavesti nustatyti švietimo, mokslo ir sporto ministrui, kadangi jį nustačius įstatyme nebūtų galimybės jį operatyviai reaguoti atsižvelgiant į pasikeitusią situaciją ir šį dydį pakeisti, pavyzdžiui, remiantis Sporto registro duomenimis vykdant sporto stebėseną, taip pat įgyvendinant Vyriausybės programos įgyvendinimo plano priemones: 1.10.1 priemonę „Patobulinti sporto sistemos stebėseną ir įtvirtinti naują sporto rėmimo modelį, pakeičiant Sporto įstatymą ir įdiegiant reikalingas organizacines ir technines priemones“, 1.10.3 priemonę „Plėsti fiziniam aktyvumui ir aukšto meistriškumo sportininkams rengti reikalingą sporto infrastruktūrą, remiantis aiškiais kriterijais bei sporto registro duomenimis“.

4. Dėl pastabos Nr. 10. Siūloma nekeisti šiuo metu švietimo, mokslo ir sporto ministrui nustatytos teisės priimti sprendimą dėl projektų finansavimo kaip asignavimų valdytojui, taip pat atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu sporto valdymo srityje nėra įstaigos, kuriai tokia funkcija galėtų būti deleguota. Taip pat pastebėtina, kad tokiu atveju valstybės lėšų skyrimo projektams dalyvautų keli subjektai: administruojančios įstaigos, patariančioji komisija, o švietimo, mokslo ir sporto ministras priimtų galutinį sprendimą dėl finansavimo projektams skyrimo.

Taip pat teikiame paaiškinimą dėl Socialinės politikos grupės (2021 m. balandžio 30 d. išvada Nr. NV-878) pasiūlymo sporto bazių pagerinimo projektų atveju pasisakyti apie infrastruktūros pritaikymą neįgaliesiems, paliekant galioti šiuo metu įtvirtintą nuostatą, kad ne mažiau kaip 10 procentų valstybės biudžeto lėšų, skirtų fizinio aktyvumo projektams ir sporto bazių pagerinimo projektams finansuoti, skiriama neįgaliųjų fizinio aktyvumo projektams ir sporto bazių pagerinimo projektams įgyvendinti (Nr. 3). Šiuo atveju, teikiant sporto bazių pagerinimo projektą, nesiūlytina Sporto įstatyme nurodyti sąlygą dėl infrastruktūros pritaikymo neįgaliesiems, nes nustačius tokį reikalavimą visiems sporto bazių pagerinimo projektams,

pretenduojančiams į minėtus 10 procentų valstybės biudžeto lėšų neįgalųjų fizinio aktyvumo projektams ir sporto bazių pagerinimo projektams įgyvendinti, manytina, kad tai galėtų apriboti sporto bazės, kuri jau yra pritaikyta neįgaliesiems, atnaujinimo galimybes. Tačiau tokį reikalavimą, kaip vieną iš reikalavimų, galėtų nustatyti švietimo, mokslo ir sporto ministras, tvirtindamas specialiuosius vertinimo kriterijus.

Pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta, pateikti derinimo pažymoje dėl Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 2, 3, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Derinimo pažyma).

Priėmus Projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje.

Projektus parengė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos specialistai, atsižvelgdami į darbo grupės Lietuvos Respublikos sporto įstatymo reglamentavimui tobulinti, sudarytos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. V-124 „Dėl darbo grupės sudarymo“, pateiktus pasiūlymus. Projektų rengimą koordinavo Sporto grupės (vadovas Rolandas Zuoza, tel. 8674 56098, el. p. Rolandas.Zuoza@smm.lt) patarėja Ilona Šimkūnaitė (tel. (8 5) 219 1214, el. p. Ilona.Simkunaite@smm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 43 lapai.
3. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 28 lapai.
4. Derinimo pažyma, 3 lapai.
5. Suinteresuotų organizacijų raštai, 63 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Jurgita Šiugždinienė